

Av. İlyas KARAHAN

**ADİL YARGILANMA
HAKKI ÇERÇEVESİNDE
TÜRK HUKUKU'NDA
MAKUL SÜREDE
YARGILANMA HAKKI**

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	5
ÖZET	7
ABSTRACT	9
İÇİNDEKİLER.....	11
KISALTMALAR.....	15
GİRİŞ.....	17

BİRİNCİ BÖLÜM

ADİL YARGILANMA HAKKININ GENEL ÇERÇEVESİ

I. ADİL YARGILANMA HAKKI.....	21
A. Türk Hukuku'nda Adil Yargılanma Hakkı.....	23
1. Adil Yargılanma Kavramı.....	23
2. Adil Yargılanma Hakkının Gelişimi	25
3. Adil Yargılanma Hakkının Kapsamı.....	28
B. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Kapsamında Adil Yargılanma Hakkı.....	29
1. Medeni Hak ve Yükümlülükler Bakımından Adil Yargılanma Hakkının Konusu	31
2. Cezai Alan Bakımından Adil Yargılanma Hakkının Konusu	34
II. ADİL YARGILANMA HAKKININ TEMEL UNSURLARI	36
A. Yasal Bağımsız ve Tarafsız Bir Mahkemede Yargılanma Hakkı.....	36
1. Mahkemenin Yasa ile Oluşturulması.....	38

2. Mahkemenin Bağımsız Olması.....	39
3. Mahkemenin Tarafsız Olması.....	40
B. Hakkaniyete Uygun Yargılanma Hakkı	41
C. Aleni Olarak Yargılanma Hakkı.....	42
D. Makul Sürede Yargılanma Hakkı.....	43
E. Masumiyet Karinesi.....	44
F. Gerekçeli Karar	47
III. MAKUL SÜREDE YARGILANMA HAKKININ ADİL YARGILANMA HAKKI İÇİNDEKİ YERİ	49
İKİNCİ BÖLÜM	
MAKUL SÜRE VE MAKUL SÜRENİN İHLALİ	
I. TÜRK HUKUKU'NDA MAKUL SÜRE	53
A. Makul Sürenin Başlangıcı	57
1. Ceza Davalarında Makul Sürenin Başlangıcı	59
2. Hukuk Davaları ve İdari Davalarda Makul Sürenin Başlangıcı.....	60
B. Makul Sürenin Bitimi	61
1. Ceza Davalarında Makul Sürenin Bitimi	62
2. Hukuk Davaları ve İdari Davalarda Makul Sürenin Bitimi	62
II. AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİNE GÖRE MAKUL SÜRE	63
A. Davanın İçeriğinin Karmaşıklığı	66
B. Başvurucunun Tutumu	67
C. Adli ve İdari Makamların Tutumu.....	69

D. Yetkili Makamların Tutumu İhmali ve Kusuru	70
E. Yapısal Sorunlar	73
III. MAKUL SÜRENİN İHLAL NEDENLERİ.....	76
A. Mahkemelerin İş Yükü ve Performansı	82
B. Adli Kolluğun İşlevi	85
C. Hâkim/Savcının veya Diğer Personelin Yargılamaya Etkisi	88
D. Türk Hukuku'nda Uzmanlaşma.....	89
E. Yargılamada Kalite Yönetimi ve Kararların Kalitesinin Etkisi.....	90
F. Mahkemedeki İşlemlerin Süresi	91
G. Bilirkişilik	94

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

UYGULAMADA MAKUL SÜREDE YARGILANMA HAKKININ İHLALİ VE İHLALİN ORTADAN KALDIRILMASI İÇİN GEREKEN TEDBİRLER

I. UYGULAMADAKİ İHLALLER.....	97
A. Gözaltında Olan Kişilerin Hâkim Önüne Çıkartılmasındaki Makul Süre İhlalleri	98
B. Yargılamadan Önceki Makul Süre İhlalleri.....	102
C. Yargılama Aşamasındaki Makul Süre İhlalleri	109
D. Yerel Mahkemelerdeki Davalardaki Makul Süre İhlalleri.....	111
E. AİHM'e Gönderilen Davalardaki Makul Süre İhlalleri.....	119

II. MAKUL SÜREDE YARGILANMA HAKKININ İHLALİ HALİNDE TAZMİNAT YÜKÜMLÜLÜĞÜ	122
A. AİHS'nin 41. Maddesinin Kapsamı	122
B. Türkiye'nin AİHS'nin 41. Madde Kapsamındaki Yükümlülüğü	127
III. ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER.....	128
A. Türk Hukuku Kapsamında	128
1. Önleyici ve Tamir Edici Niteliğe Sahip Tedbirler Almak.....	129
2. Yargı Sisteminde Teknolojinin Kullanımı.....	132
3. Yargılamanın Hızlanmasını Sağlayacak Faktörler	133
a. Uzlaşma ve Arabuluculuk.....	133
b. Davaların Hızlanmasında ve Kararların Kalitesinde Avukatın Rolü.....	135
c. Derhal Beraat Kararlarının Kullanımının Arttırılması	135
B. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Kararları Kapsamında	140
1. AİHM'nin Hızlı Sonuçlandırılmasını İsteddiği Davalar.....	140
2. AİHM'nin Beklediği Makul Süre	143
SONUÇ.....	145
KAYNAKÇA	147